ל: מי שאמר פרק רביעי נזיר

אם תימצי לומר פליני דר' יוסי מדקתני במתני' ר' יוסי אומר משמע דפליגי רבנן עליה ואם תימצי לומר פליגי רבנן דאריש דקאמר ר' יוסי אם נדר במיי אביו אינו מגלח ואמרי רבנן דמגלח בכל ענין [או] אסיפא דקאמר דנדר לאחר מיתה מגלח על [נזירות] אביו ואמרי רבנן אינו מגלח: **תא** שמע. דאריש פליגי דתניא כילד אמרו האים מגלח על מעות אביו מי שהיה אביו נזיר והפרים אביו מעות לנזירותו ומת ואמר הריני נזיר על מנת שאגלח על מעות אבא זהו שמגלח על מעות אביו אבל מי שהיה הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות לנזירותו ומת הרי אלו יפלו לנדבה דברי ר' יוסי ר' אליעזר ור' מאיר ורבי יהודה אמרו [2]זה הוא שמגלח על מעות אביו בעי רבה יש לו שני בנים נזירים מהו הילכתא גמירין לה כל דקדים (4) גלח גלח או דילמא [3]ירושה גמירין לה ופלגא הוי בעי רבא בכור ופשוט מאי הילכתא גמירין לה והילכך לא בעי גלוחי לפום מאי דשקיל או דילמא ירושה היא וכי היכי דשקיל פי שנים הכי מגלח ואם תימצי לומר ירושה היא [4]ולפום דשקיל מגלח ובחולין הוא דאית ליה פי שנים אבל בהקדש לא או דילמא כיון דקני ליה לגלוח לא שנא אביו נזיר עולם והוא נזיר סתם אביו נזיר סתם והוא נזיר עולם מאי כי גמירין הילכתא בסתם נזירות או דילמא [5]לא שנא ואם תימצי לומר הכא אידי ואידי נזירות טהרה בעי רב אשי אביו נזיר טמא והוא נזיר טהור אביו נזיר טהור והוא נזיר טמא מאי [1]תיקו:

הדרן עלך מי שאמר

בית [2]שמאי אומרים הקדש טעות הקדש וב"ה

קא משמע לן הלכה איבעיא להו פליגי רבנן עליה דר' יוסי או לא פליגי ואם תימצי לומר פליגי אריש[ה] או אסיפא ת"ש [3]כיצד אמרו [4]האיש מגלח על נזירות אביו מי שהיה אביו נזיר והפריש אביו מעות לנזירותו ומת ואמר הריני נזיר על מנת שאגלח על מעות אבא זהו שמגלח על מעות אביו אבל מי שהיה הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות לנזירותו ומת הרי אלו יפלו לנדבה דברי ר' יוסי ר' אליעזר ור' מאיר ורבי יהודה אמרו [5]זה הוא שמגלח על מעות אביו בעי רבה יש לו שני בנים נזירים מהו הילכתא גמירין לה כל דקדים (6) גלח גלח או דילמא [6]ירושה גמירין לה ופלגא הוי בעי רבא בכור ופשוט מאי הילכתא גמירין לה והילכך לא בעי גלוחי לפום מאי דשקיל או דילמא ירושה היא וכי היכי דשקיל פי שנים הכי מגלח ואם תימצי לומר ירושה היא [7]ולפום דשקיל מגלח ובחולין הוא דאית ליה פי שנים אבל בהקדש לא או דילמא כיון דקני ליה לגלוח לא שנא אביו נזיר עולם והוא נזיר סתם אביו נזיר סתם והוא נזיר עולם מאי כי גמירין הילכתא בסתם נזירות או דילמא [8]לא שנא ואם תימצי לומר הכא אידי ואידי נזירות טהרה בעי רב אשי אביו נזיר טמא והוא נזיר טהור אביו נזיר טהור והוא נזיר טמא מאי [9]תיקו:

הדרן עלך מי שאמר

בית [1]שמאי אומרים הקדש טעות הקדש

ואם תימצי לומר פליגי דר' יוסי מדקתני במתני' ר' יוסי אומר משמע דפליגי רבנן עליה ואם תימצי לומר פליגי רבנן דאריש דקאמר ר' יוסי אם נדר במיי אביו אינו מגלח ואמרי רבנן דמגלח בכל ענין [או] אסיפא דקאמר דנדר לאחר מיתה מגלח על [נזירות] אביו ואמרי רבנן אינו מגלח: **תא** שמע. דאריש פליגי דתניא כילד אמרו האים מגלח על מעות אביו מי שהיה אביו נזיר והפרים אביו מעות לנזירותו ומת ואמר הריני נזיר ע"מ שאגלח על מעות [2] אביו אבל מי שהיה הוא ואביו נזירים והפרים אביו מעות לנזירותו ומת הרי אלו יפלו לנדבה דברי ר' יוסי ר"ש לו ר' מאיר ור' יהודה אומרים זהו שמגלח על נזירות אביו אבל מי שהיה הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות לנזירותו ומת הרי אלו יפלו לנדבה דברי ר' יוסי ר' אליעזר ור' מאיר ורבי יהודה אמרו [3]זה הוא שמגלח על מעות אביו בעי רבה יש לו שני בנים נזירים מהו הילכתא גמירין לה כל דקדים (4) גלח גלח או דילמא [5]ירושה גמירין לה ופלגא הוי בעי רבא בכור ופשוט מאי הילכתא גמירין לה והילכך לא בעי גלוחי לפום מאי דשקיל או דילמא ירושה היא וכי היכי דשקיל פי שנים הכי מגלח ואם תימצי לומר ירושה היא [6]ולפום דשקיל מגלח ובחולין הוא דאית ליה פי שנים אבל בהקדש לא או דילמא כיון דקני ליה לגלוח לא שנא אביו נזיר עולם והוא נזיר סתם אביו נזיר סתם והוא נזיר עולם מאי כי גמירין הילכתא בסתם נזירות או דילמא [7]לא שנא ואם תימצי לומר הכא אידי ואידי נזירות טהרה בעי רב אשי אביו נזיר טמא והוא נזיר טהור אביו נזיר טהור והוא נזיר טמא מאי [8]תיקו:

הדרן עלך מי שאמר

בית שמאי אומרים הקדש טעות הוי הקדש. כדמפרש וחזיל ומשום דכתר הכי איירי בנזירות בטעות נקט הכי פלוגתייהו במכילתין וכן משום פלוגתא דבית שמאי ובית הלל דכסמוך גבי מי שנדר ונשאל לחכמים כו' אמרו להם בית הלל לבית שמאי מי אתם מודים בזה שהוא הקדש טעות ותנא ותרעה בעדר כלומר אם כן [היאך][2] אומרים בהקדש טעות דפליגי עלן: כילד

קמ"ל הלכה. כן ולא כת: **ואם** תימצי לומר פליגי אריש[ה]. הוא דפליגי [6]רבנן דאמרי אאף מגלח על נזירות אביו [7]ולא שני להו לרבנן בין ריש[ה] לסיפא שבכולן האים מגלח על נזירות אביו: **או אסיפא פליגי.** דלרבנן סבירא להו איפכא (8) דלמא מאי דשמיע להו מר' יוסי דאמר בריש[ה] דאין זה מגלח על נזירות אביו סבירא להו לרבנן הוי מגלח ומאי דקא"ר יוסי בסיפא דהוי מגלח סבירא להו לרבנן דאינו מגלח: ה"ג **ת"ש כילד אמרו האים מגלח על נזירות אביו מי שהיה הוא ואביו נזירים והפרים אביו מעות לנזירות ומת זהו שמגלח על נזירות אביו אבל מי שהיה אביו נזיר והפרים אביו מעות לנזירותו ומת ואמר הריני נזיר על מנת שאגלח על מעות אבא הרי אלו יפלו לנדבה דברי ר' יוסי רבי אליעזר ור' מאיר ור' יהודה אומרים זהו שמגלח על נזירות אביו.** כלומר מדקאמרי רבי אליעזר וכי' יהודה בהאיך בריישא זהו שמגלח אלמא דאריש[ה] ואסיפא פליגי והכי משמע זהו [3]שאמרו (3) (ע"מ) שמגלח על נזירות אביו אבל מי שהיה נזיר במיי האב שבכר מתחייב בקרבן [7]אחד בפני עצמו אין מגלח על נזירות אביו ושמע מינה דאריש[ה] וסיפא פליגי ש"מ: **כל דקדים.** נזירותיה מגלח על נזירות אביו או דילמא ירושה גמירי לה וכל מאן דהוי בר ירושה גמירי לה דזכו בהו: **ופלגא הוי א[ה] כו'.** ומולקין אומו בשוה זה יביא חלין וזה [8] חלין ומייתו מבמיהן כדי להשלים קרבנותיהן עם מעות אביהן: **בעי רבא.** היו לו [9]בנים נזירין בכור ופשוט (ד) לגלח על נזירות אביו הימי שקלי ביה: **הילכתא גמירי לה.** שמגלחין על נזירות אביהן ולא מתמת ירושה והילכך לא בעי לגלוחי לפום מאי דשקיל אלא בפלגא או דילמא ירושה היא שמגלחין בנזירות אביהן וכי היכי דשקיל האי בכור פי שנים בכל הנכסים הכי (ה) בהאי נמי מגלח פי שנים: [10]**וכחולין הוא דאית ליה.** לבכור פי שנים: **אבל בהקדש.** לאחר שנקרב הקרבן ומנקשין לאוכלו לא שקיל פי שנים [11] אלא מולקין ביניהם בשוה: **או דילמא.** כי היכי דקני ליה פי שנים לגלח בהן הכי נמי לענין תלוקה לאחר שהקריבו קרבנותיהן אע"ג דמוקדשין הן שקיל בהו פי שנים: **כי גמירי הילכתא בסתם נזירות.** היכא דתרוייהו קיימי בסתם נזירות אבל היכא דאד מנהון נזיר עולם לא או דילמא לא שנא: **ואם"ל הכא.** כיון דנזירות דאבא ונזירות דבריה נזירות דטהרה הוא מגלח הכן על נזירות האב: **בעי רב אשי היכא דאיכא נזיר טמא והוא נזיר טהור.** מהו להוסיף על מעות לפורין שהפרים אביו להביא בהן [12]קרבנות וכן אם אביו טהור והוא טמא מהו להביא לפורים בתותן מעות שהפרים אביו לנזירות טהרתו [13] תיקו:

הדרן עלך מי שאמר

בית שמאי אומרים הקדש טעות (1): [2]**כילד אמר שור שחור שילא מביפי ראשון.** בשחרית יהא הקדש ויצא לבן הרי זה הקדש וכן כשיעלה דינר של כסף או חבית של שמן כולן הקדש הואיל ויצאו ברתשונה ואף על גב שלא נתקיימו דבריו שהוא סבור שילא שחור [3] ויעלה דינר של זהב וחבית של יין תחילה: ובית

הקדש פי' אף אם יצא לבן ראשון הוא קדוש. דינר זהב וכו' חבית של יין וכו' ובגמ' מפרש הני ג' בבי למה לי

עין משפט נר מצוה

ג א ב ג ד מיי' פ"ח מהלי' נזירות הלכה ו:
א ה מיי' שם הלכ"ז:
ב ו מיי' שם הלכ"ח:

מוסף רש"י

הקדש טעות הקדש. שמתור כשיעלה ודינר זהב שיעלה וחבית של יין נכשתעלה הוי הקדש, אע"פ שלא יצאו ולשמוטב כמו שאמר הוי הקדש (ראש"ה בשמו).

פי' הרא"ש

רבה אינה יורשת הבנים יורשים היאך תגלח על נזירות אביה: מהו דתימא ירושה גמירי לה דכל מי שהוא יורש מגלח: איבעיא להו פליגי רבנן עליה דר' יוסי אתא"ל פליגי אריש[ה] אפי' הוא ואביו נזירים גלח על מעות אביו. או אסיפא דאפי' נזר אחר מיתת אביו אינו מגלח לית להו הלכה: ת"ש אריש[ה] פליגי. ה"ג דתניא כיצד אמרו האיש מגלח על נזירות אביו מי שהיה אביו נזיר והפריש אביו מעות לנזירותו ומת ואמר הריני נזיר ע"מ שאגלח על מעות אבא אבל מי שהיה הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות על נזירותו ומת הרי אלו יפלו לנדבה דברי ר' יוסי ר' אליעזר ור"מ ור' יהודה אמרו זהו שמגלח על נזירות אביו. בעי רבא יש לו ב' בנים. לר' יוסי שנדרו אחר מיתת אביהם ולרבנן אף בחיי אביהם הלכה מירה לה כל דקדים מגלח אי שקדם לידור נזי' בתחילה או דילמא ירושה גמירי ופליגי: בעי רבא ר' ולעיל גרס רבה דאי חד אמורא הוא לא הול"ל פעם שנית: בכור ופשוט מהו. ל' דאת"ל קאמר דאפי' אם ירושה גמירי ופליגי ז"מ (בכור) [פשוט] פשוט אבל בכור ופשוט לא קרי ביה בכל אשר מצא לו או דילמא כל דין ירושה אית ליה: ואת"ל לפום מאי דשקיל מגלח בחולין הוא דאית ליה פי שנים כגון שאמר אביו אלו מעות לנזירותי ולא אמר לקרבנות נזירותי אבל בהקדש לא אם אמר לקרבנות נזירותי: וה"ה מצי למבעי גם בפשוט אי מירי הלכה במעות דהקדש. ופר' זר הוא. דיר' ז' לפרר' דמילתא דמילתא היא ואת"ל ירושה היא לפום מאי דשקיל מגלח בכ' פשוטי' כל חד מגלח לפום מאי דשקיל ולא אמרי' דקדים מגלח: אתרי הכי בכור ופשוט לא מגלח לפום מאי דשקיל דשאר נכסים בחולין הוא שקיל פי שנים דקרינן ביה בכל אשר ימצא לו או ילמא לא שנא: אביו נזיר טמא ואביו נזיר טהור אביו נזיר טהור ואביו נזיר טמא מאי תיקו: הא דאמרי' בסמוך אם שניהם בסתם נזיר פר' כששניהם בסתם נזיר הה"ה דמצי למבעי אם שניהם נזיר עולם אלא שקצר התלמוד

מסורת הש"ס

ג) כ"ל לומתר. ב) [מוספסת פ"ג פ"ס], ג) ערכין כג. כ"ל קכ:, ד) סיר לקף לח.

נוסחת הריב"ן

ה) דרבנן אמרי: ב) ולא מי לה לרבנן: ג) שאמר: ד) אחר: ה) יביא חלין: ו) שני בנים: ז) בחולין: ח) פי שנים בו אלא: ט) קרבנותיו: י) טהרתו לא יתעין תיקו: כ) שחור לחשון:

הגהות הב"ח

(א) גמ' כל דקדים מגלח לו דילמא כל"ל ותיכה גלח נמחק: (ב) רש"י ד"ה לו סיפא וכו' דאיפכא דלמאי דשמיע להו כל"ל: (ג) ד"ה ה"ג ת"ש כילד וכו' והכי משמע זהו שאמרו כשנזר אחר מיתת אביו ואמר הריני נזיר על מנת שאגלח על מעות אבא מגלח על נזירות אביו אבל מי: (ד) ד"ה כבי רבא וכו' ופשוט ובאו לגלח: (ה) ד"ה הילכתא וכו' בכל הנכסים הכי נמי בהאי מגלח: (ו) ד"ה כ"ש כו' הקדש טעות הקדש כילד:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) רש"י ד"ה ופלגא הוי כלומר כל"ל: ב) תד"ה ת"ש וסי' שאגלח על מעות אבי מגלח על מעות אביו אבל. כל"ל מ"מ: ג) ד"ה בבי רבא וכו' לו דלמא ירושה גמירי כי היכי דטעל. תיכה היכי דטעל נמחק. וכ"כ מגלח יטול פי שנים ממעות כל"ל: ד) באד"ה שהפרים אביו לקרבנות נזירותו כן מגלח. תיכה כן מגלח נמחק:

הגהות התוספות

1. תיכה ד"ה נמחק. 2. כ"ל בשאר. 3. כ"ל כי היכי דטעל פי שנים כשאר נכסים יטול ממעות כו'. 4. כ"ל ואת"ל לפום דשקיל מגלח בחולין הוא כו'. 5. כ"ל שנים. 6. כ"ל דמיירים. 7. כ"ל ח"כ אודי לן בהקדש טעות דפליגיתו עלן.

פי' הרא"ש (המשך)

ואת"ל קאמר: אביו נזיר טמא ונטמא והפרים מעות לצפורים ואשם ומה מהו שיוסיף הבן על אותן מעות להביא קרבנו נזיר טהרה או להפך מאי. **סליק ארקא ב"ש** אומרים הקדש טעות הקדש. כדמפרש ואזיל כיצד אמר שור שחור שיצא מביתי ראשון הרי הוא הקדש. ב"ש אומרים הקדש פי' אף אם יצא לבן ראשון הוא קדוש. דינר זהב וכו' חבית של יין וכו' ובגמ' מפרש הני ג' בבי למה לי

ז) כ"ל דש לפרש בסיומתא דמילתא היא וכו' ולפום מאי דשקיל מגלח ה"מ כ"ב פשוטים וכל דקדים מגלח אבל בכור ופשוט וכו'.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com